

EL LLENGUATGE

Concordança

Hom potser es podria sorprendre que al costat d'una construcció com *Una de les coses que més va admirar fou la presentació del material*, en puguem admetre una altra d'anàloga com *Una de les coses que més van agradar fou la presentació del material*, però amb el verb de l'oració subordinada, *van agradar*, revestint la forma del plural, contràriament a la primera construcció, en què el verb d'aquesta oració revesteix la forma del singular.

Es probable que algú no sàpiga adonar-se de la diferència entre aquestes dues construccions i cregui, per tant, que el verb de la subordinada hauria de revestir la mateixa forma (singular o plural) en totes dues, i és segur que algú diria que aquesta forma ha d'ésser precisament la del singular. Tanmateix, no és pas així: en la primera construcció tant podríem dir *va admirar* com *vam admirar* (amb el canvi de significat corresponent, és clar), però en la segona no podem dir sinó *van agradar*, car l'ús d'aquest verb en singular constituiria una falta contra la concordança gramatical. Però perquè això es vegi ben clar, cal tenir en compte dos punts, que exposarem tot seguit.

En grups nominals formats per l'article indefinit *un* (o *una*) més un complement determinatiu representat per una oració relativa, com *un dels qui van anar*, *un dels que sempre parlen*, *una de les que ho diuen*, es comet sovint la falta de concordança de fer revestir al verb la forma del singular: «*un dels qui hi va anar*», sense tenir en compte que el subjecte és clarament del plural: *els qui*, *ies que*, etc.

Es tota la frase que té valor de singular i el verb que hi concorda és el de l'oració principal: *Un dels qui hi van anar és en Miquel*. Necessàriament, doncs, hem de dir *Una de les coses que més van agradar fou la presentació...*, en què el relatiu *que*, substituint l'antecedent *les coses*, és el subjecte del verb, per tant, *van agradar*, en plural.

En canvi, en la construcció concurrent, el mateix relatiu *que* pot ésser el complement directe del verb, *va admirar* (cosa que és la solució més lògica), i el subjecte podria ésser sobreentès, tal com és ben usual en una llengua com el català.

Suposant un subjecte del singular, doncs, s'explica clarament la diferència de la forma verbal. És a dir, tindríem *Una de les coses que (ell) més va admirar fou la...*, al costat, si calia, de *Una de les coses que (ells) més van admirar fou la...*

Alber Jané